

Uilenwerkgroep I.V.N. Voerendaal Jaarverslag 2020

2020 was ook voor de uilenwerkgroep een buitengewoon jaar. De Coronamaatregelen gooiden roet in het eten. Helaas konden we niet alle kasten bezoeken maar stilgezeten hebben we zeker niet. Er is dit jaar extra veel werk verzet in het onderhoud van de kasten.

STEENUILEN

Eind januari controleerden we bewoonde nestkasten om mannetjes te kunnen ringen. Zij worden tijdens het broeden in mei zelden in de kast aangetroffen.

Tijdens het broedseizoen in mei bezochten we de bezette kasten om nestjongen te kunnen ringen en hun leeftijd, gewicht en conditie te bepalen.

In juni deden we een nacontrole om te kijken of deze nesten succesvol waren en de jongen waren uitgevlogen.

In het najaar gingen we weer op pad om nestkasten schoon te maken en te repareren indien nodig.
Broedsucces steenuilen.

Bij de wintercontrole troffen we 3 reeds geringde steenuiltjes aan en hebben 1 nieuw uiltje kunnen ringen. Veel mannetjes waren dus ook nu niet thuis!

Tijdens het broedseizoen hadden we dit jaar 3 succesvolle nesten met elk 3 jongen en 1 nest met 5 eieren, die echter niet goed werden uitgebroed. Onze ringer Jos Wijnands heeft deze 9 nestjongen geringd. Helaas bleek later dat 2 jongen het niet hebben gered.

Bij een nestkast troffen we geen uiltjes meer aan, maar wel 2 uitgedroogde muizenkadavers, uilenballen en veren. Mogelijk waren ze al uitgevlogen??

Op een locatie in Ransdaal waar we al jaren broedende steenuilen hadden, was de mooie STONE kast dit jaar helaas leeg. Wel zat er een succesvol broedpaar ransuilen in een boom in de tuin. Ook mooi! Totaal heeft onze ringer Jos Wijnands dus 10 steenuiltjes geringd in onze gemeente.

Terugmeldingen geringde steenuilen

Dit jaar hadden we 4 terugmeldingen ontvangen van het Vogeltrekstation:

Ransdaal terugmelding 1 volwassen uiltje met ringnummer 3818067. Geringd in Ransdaal , februari 2017; in juni 2020 weer gezien in Ransdaal. Nu dus minstens 3.5 jaar oud.

Winthagen: terugmelding 2 volwassen uiltjes:

3818064 geringd in Winthagen febr. 2017; in febr. 2020 weer gezien in Winthagen.

3833852 geringd in Ransdaal mei/juni 2018; in febr. 2020 weer gezien in Winthagen

Ubachsberg: terugmelding 1 volwassen uiltje met ringnummer 3833871. Geringd in Ubachsberg febr. 2019; in febr. 2020 weer gezien in Ubachsberg.

KERKUILEN

De kerkuilenkasten hebben we tijdens het broedseizoen in juni gecontroleerd en nog eens in het najaar voor een nacontrole en voor het schoonmaken van de kasten. 12 Kasten hebben we bezocht.

Broedsucces kerkuilen

In 6 kerkuilenkasten is gebroed in 2020; hiervan waren 3 nesten succesvol. In de andere gevallen zijn er wel eieren gelegd maar zijn deze niet uitgebroed.

We konden totaal 7 jonge kerkuilen laten ringen door onze ringer Arnold Bakker.

Bij 2 kashouders was er waarschijnlijk wel bewoning van de kast door een kerkuil maar is het niet tot broeden gekomen.

Terugmeldingen geringde kerkuilen

Op 8-4 -2020 is er een dode kerkuil met een pootring gevonden in Ransdaal.

Bij het Vogeltrekstation konden achterhalen dat de uil was geringd op 20-07-2003 in de omgeving van Dalhem in België. Deze uil heeft de respectabele leeftijd van 16 jaar en 8 maanden bereikt!

In 2019 bracht deze uil in Ransdaal nog een succesvol nest van 5 jongen groot.

Werkzaamheden

Voor een goede huisvesting voor de uilen is veel werk te doen: in nieuwe leefgebieden een kast plaatsen, oude kasten repareren of vervangen en niet gebruikte kasten verplaatsen naar een betere locatie. Helaas moesten we ook enkele goed bezette uilenkasten weghalen vanwege ander gebruik of het afbreken van een stal.

Het benodigde materiaal voor het maken van nieuwe kasten of het repareren kost veel geld.

We zijn dan ook heel blij met 2 gedoneerde kasten van Dier in Nood, 3 steenuilkasten gemaakt door dhr. Kamps (vader van een kashouder) en de hulp van dhr. Leunissen bij het maken en repareren

van kasten. Deze kasten krijgen een mooie plek in onze gemeente. Superfijn dat er ook mensen zijn die deze geweldige vogels een warm hart toe dragen en hun 'eigen' kast bekostigen en waarbij wij deze ophangen als de biotoop daarvoor geschikt is. We hebben voor het eerst in de gemeente Voerendaal buitenkasten geplaatst voor de kerkuil bij en gesponsord door een kersenbedrijf in Klimmen. We zijn heel benieuwd of uilen de kasten goedkeuren en familie Schaepkens gaan helpen om de muizenpopulatie in toom te houden.

Een ander ondergesneeuwd facet is alle administratie die bij bovengenoemde werkzaamheden komt kijken maar tevens bij het vastleggen van de constatering gedurende de controles, de voortgang hiervan en allerlei verzameld cijfermateriaal doorsturen naar Stone en Sovon.

De gegevens die we verzamelen bij het controleren van de nesten van uilen - leeftijdsbepaling, gewicht en conditie van nestjongen en adulten, registratie van mislukte broedpogingen en de ringgegevens - worden nauwkeurig bijgehouden en ter beschikking gesteld aan de landelijke organisaties SOVON Vogelonderzoek Nederland, STONE Steenuilenoverleg Nederland, Kerkuilenwerkgroep Nederland en het Vogeltrekstation.

Voor het in stand houden en verbeteren van het leefgebied van uilen bent u als kashouder erg belangrijk. Boomgaarden, houtwallen, knotbomen, heggen en ruigte stroken zijn de plekken waar uilen jagen en hun voedsel vinden.

Nieuwe regiocoördinator

Dit jaar hebben we kennisgemaakt met Jeroen Veldman, de nieuwe regiocoördinator Kerkuilen Limburg. Hij staat ons met raad en daad bij en gezamenlijk hebben we diverse locaties bekeken.

De afgelopen winter was ongekend streng zeker voor de kerkuil. Het lijkt logisch om te denken dat tijdens de lange winternachten het voor een nachtvogel als de kerkuil makkelijker voedsel vinden is, maar niets is minder waar. De jachtomstandigheden zijn tijdens de winter immers veel slechter door wind, regen en minder prooien; problemen dus voor de kerkuil. Onder meer door deze hoge wintersterfte halen slechts 6-12 % van de uitgevlogen jongen hun derde kalenderjaar. De levensverwachting van een kerkuil bedraagt hierdoor dan ook gemiddeld slechts 1,3 jaar.

Kerkuilen verbruiken meer energie tijdens de wintermaanden dan in de zomer. Een bijkomend probleem voor de kerkuil is dat hij er moeilijk in slaagt om vetreserves aan te leggen. Het zijn vooral de langdurige winteromstandigheden die de kerkuil de das om doen. Daarbij moeten we niet alleen denken aan langdurige vorstperioden of een dik sneeuwtapijt van meer dan zeven centimeter (hierdoor worden de muizen onbereikbaar) maar ook aan lange perioden met bijvoorbeeld een strakke, ijzige noordenwind of gewoon dagenlang regenweer vaak in combinatie met hevige wind. Fotografen zijn weliswaar enthousiast over het schieten van spectaculaire plaatjes van jagende kerkuilen maar in werkelijkheid is dat jagen op klaarlichte dag een gevolg van 'voedselstress'. Om

uilen te helpen een strenge winter met sneeuw door te komen zijn 'muizenhaarden' een oplossing.

Een uilvriendelijke tuin bestaat uit veel kleine landschapselementen en in een strenge winter aangevuld met zulke muizenhaarden onder een takkenril. Deze bestaat uit een mengsel van maïs, kippenvoer en wortelen. De aanwezige uilen zullen u dankbaar zijn!

De uilenwerkgroep IVN Voerendaal krijgt het steeds drukker met beheer van nestgelegenheden voor kerk- en steenuil. Door de moderne manier van landbouw bedrijven is er onvoldoende natuurlijke nest- en broedgelegenheid voor een gezonde ontwikkeling van uilen. De uilenwerkgroep ondersteunt het voortbestaan van steen- en kerkuilen door nestkasten te plaatsen en te onderhouden. De werkgroep controleert tevens de legsels en jongen, zorgt voor het ringen en de registratie van de uilen. Afgelopen jaar hebben we meegewerkt aan het Zomerfestival door in het IVN-lokaal mensen te informeren over onze werkzaamheden en vragen te beantwoorden over o.a. de getoonde kerk- en steenuilkast in de hoop meer begrip voor uilen te kweken maar ook omdat de uilenwerkgroep IVN Voerendaal behoefte heeft aan versterking.

Voelt u er iets voor om samen met ons op een gezellige en leerzame manier een bijdrage te leveren aan het voortbestaan van uilen of wilt u ons steunen door een financiële donatie of een bijdrage aan materiaal? Dit alles is zeer welkom! Ook een donatie rechtstreeks aan het IVN of een lidmaatschap van IVN-Voerendaal wordt zeer op prijs gesteld. Neem gerust contact op met a.vd.dries@gmail.com